

Spirit of Bosnia / Duh Bosne

An International, Interdisciplinary, Bilingual, Online Journal
Međunarodni, interdisciplinarni, dvojezični, online časopis

Bosanac na univerzitetu Wilberforce

Tom Archdeacon

Kad je riječ o neizbrisivim sjećanjima, ovaj košarkaški trenutak biće mnogo manje traumatičan od onog prvog.

Elmiru Brkaniću će večeras, 13. februara, biti odata počast na terenu u areni “Gaston Lewis” Univerziteta Wilberforce. U ovoj 4. godini studenata, ovaj dvometraš, krilo iz Bosne, odigraće vjerovatno svoju posljednju utakmicu za Bulldoge u susretu sa ekipom Point Park Univerziteta u Pittsburgu.

Iako neće diplomirati do idućeg decembra, on smatra da su njegove četiri godine igranja košarke na koledžu manje-više istekle.

To što je on jedini bijeli igrač ekipe Bulldoga i što je, on tako misli, vjerovatno jedini bijelac na kampusu uglednog privatnog crnog univerziteta, zanimljiv je dio njegove priče, ali zacijelo ne i najfascinantniji.

Taj drugi dio priče uključuje njegovu drugu četvorogodišnju obavezu, sjećanje na obrat koji neće nikad zaboraviti, iako bi volio da može.

Brkanić je odrastao u Sarajevu i bilo mu je osam godina kada je počeo rat u Bosni. Njegov grad je bio opkoljen od strane Srba, što je prouzrokovalo najdužu opsadu u modernoj vojnoj historiji.

Njegov otac, iako Srbin, borio se na strani bosanske armije. Tako je Elmir ostao s majkom, bosanskom Muslimankom, koja mu je rodila sestru ubrzo nakon što je počeo četvorogodišnji rat.

”Bilo nam je dosta teško”, kaže. ”Preselili smo se iz naše kuće u jednu stambenu zgradu jer je imala podrum u koji smo se mogli sakriti kad su nas bombardovali. Dvije godine nismo uopšte imali škole, a onda su pokušali da nam drže nastavu u podrumima.

Neprijatelj nam je prekinuo struju i vodu pa sam svaki dan morao izlaziti da donesem vodu. Bilo je strašno zbog snajpera, ali mi smo još bili djeca.”

I tako je ponekad idući po vodu zastajao pored obrata na pokojem preostalom košarkaškom igralištu i ubacivao lopte: ”Ali jednog dana je moj rođak—imao je možda 14 godina—igrao košarku na tom istom mjestu i granata ga je ubila.”

Kaže da mu je još nekoliko rođaka i prijatelja poginulo u ratu. Procjenjuje se da je ukupno bilo

preko 100.000 civilnih i vojnih žrtava , a više od 1,8 miliona ljudi postali su raseljena lica. Otprilike 30% žrtava su bili žene i djeca.

”Najviše sam se prepao kad sam jednom išao po vodu i kad je jednu ženu svega par koraka od mene pogodio snajper u stomak”, rekao je Elmir. ”Sje?am se da me komšija povukao ustranu dok ne prestane pucanje”.

Glas mu je utihnuo.

”Ta sje?anja”, re? napokon, ”jako me poga?aju”.

Pet godina nakon rata, njegova ponovo okupljena porodica stigla je u Ameriku u potrazi za boljim životom. Na žalost, njihov prvi dan u Sjedinjenim Državama—i to baš u New Yorku—bio je 10. septembar 2001. godine.

”Išli smo u Louisville, ali naš let je odgo?en”, kaže Brkani?. ”Otišli smo slijede?eg jutra, 11. septembra, samo jedan sat prije nesretnog doga?aja. Nismo znali ništa dok nismo stigli na aerodrom u Louisvillu i vidjeli vijest na televiziji.”

Sje?am se da je moja mama rekla: ‘Možda nas prati loša sre?a. Upravo smo stigli iz jednog rata u drugi.’”

Kaže da mu se roditelji ovdje nikad nisu adaptirali: ”Krizu od 11. septembra je bila prelomni doga?aj za njih. Nikad se nisu istinski prilagodili na ovdašnji život.”

Njegov dolazak je olakšala košarka. Dvije godine je igrao u Zapadnoj gimnaziji u Louisvillu, a onda se upisao na koledž Southwestern Illinois, dvogodišnju školu u Bellevillu. Tu ga je zapazio asistent trenera Wilberforcea, koji ga je regrutovao za tu školu ujesen 2004. godine.

Iako je Brkani? po?eo da trenira s timom, ubrzo je napustio školu—ne odigravši ni jednu utakmicu—da pomogne roditeljima da se presele u Sarajevo, gdje su preuzeli djedovu prodavnicu namirnica.

Kada je odlu?io da se vrati u Ameriku, napisao je treneru Geoffu Warrenu s Wilberforcea par toplih pisama i bio je ponovo primljen, za 2006-2007 školsku godinu.

”Kada sam odlu?io završiti koledž, postojalo je samo jedno mjesto gdje sam želio biti”, rekao je Brkani?. ”Želio sam nazad u Wilberforce—moju školu.”

Nakon što se Brkani? vratio, kad je sa suigra?ima iz Buldoga bio na turniru u Floridi, jedan bijeli igra? je igra? iz protivni?kog tima mu je prišao i postavio mu samo jedno pitanje:

”Zašto igraš za crna?ki tim?”

Pri?aju?i o tom trenutku dok je kasno jedne no?i nakon utakmice sjedio u sportskoj dvorani Willberforcea, 24-godišnji Brkani? je slegao ramenima na to kako je jednostavan bio njegov odgovor:

”Svi?a mi se ovdje. Ovo je najstariji afro-ameri?ki univerzitet u cijeloj zemlji i zaista mi je ?ast što sam ovdje i što mogu nau?iti više o njihovoj historiji i kulturi.”

”Trenutno sam jedan on najstarijih momaka u timu i najduže sam ovdje, tako da se zaista osjećam kao kod kuće. Mi smo kao neka velika porodica. Putujemo zajedno, svaki dan objedujemo zajedno, pričamo viceve. A i trener mi je mnogo pomogao. Svi su me prigrlili. Ovo je zaista posebno mjesto za mene.”

Njemu ovo pitanje rase uopće nije važno. ”Sarajevo je poznato kao Jerusalem Evrope”, kaže za grad u kojem islam, pravoslavlje, katoličanstvo i judaizam stoljećima koegzistiraju.

”Odrastajući u miješanom braku (muslimansko-srpskom), nisam nikad obrađao pažnju na nečiju rasu ili religiju. Ja gledam kakav je neko kao uvijek. Da li ima dobro srce”.

Na terenu je mnogo doprinio, ali mu je ove godine sezona prekinuta jesenjim stažiranjem. Protiv ekipe Mount Vernon Nazarene prije nekoliko dana dao je dva koša, dvaput je uhvatio loptu na odskoku, a jednom je oduzeo loptu, sve u 13 minuta.

Ali najvažnija stvar u njegovom životu ove godine dogodila se van terena.

”U oktobru sam postao državljanin SAD-a”, kaže ponosno. ”Kada sam polagao zakletvu na ceremoniji u Lousvilleu osjećao sam se divno jer mislim da sam postao dio nečeg velikog.”

A onda je Obama postao predsjednik. Njegov otac je iz Kenije—imigrant kao i ja. Tako se sada mogu zaista osjećati kao pravi Amerikanac, bosanski Amerikanac.”

Kaže da mnogo duguje i košarci.

Taj sport mu je pomogao da se prilagodi ovoj zemlji nakon dolaska, a također mu je omogućio i obrazovanje.

Kada većeras uće na teren, u pratnji svoje zaručnice Armine Krgo, možda će mu košarka pomoći da bar na trenutak odagna iz sjećanja neizbrisivu sliku onog drugog obruča iz teškog perioda u njegovoj domovini.

(Februar, 13, 2009)

© 2009 Tom Archdeacon Published with permission from Dayton Daily News
Translated by Irma Alićajić © 2008 Irma Alićajić

The preceding text is copyright of the author and/or translator and is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivs 3.0 Unported License.